

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, 27 października 2011 r.

**Pan
Andrzej Kosztowniak
Prezydent
Miasta Radomia**

LWA-4113-01-01/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli* zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie Miasta Radomia (zwanym dalej Urzędem) kontrolę dostosowania organizacji wyborów do Sejmu RP i Senatu RP, zarządzonych na dzień 9 października 2011 r., do obsługi wyborców niepełnosprawnych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 17 października 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezydentowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Prezydenta Miasta Radomia w zakresie objętym kontrolą.

1. Zgodnie z terminem i zakresem określonym w art. 16 § 1 *ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy*, Prezydent Miasta Radomia w Obwieszczeniu z dnia 5 września 2011 r. podał do publicznej wiadomości informacje m.in. o obwodowych komisjach wyborczych, których siedziby zostały dostosowane do potrzeb wyborców niepełnosprawnych oraz o możliwości głosowania korespondencyjnego ze wskazaniem obwodowej komisji wyborczej właściwej do ustalenia jego wyników, a także o terminie i godzinie głosowania. W przedmiotowym Obwieszczeniu wskazano 46 obwodowych komisji wyborczych, których siedziby były dostosowane dla potrzeb wyborców niepełnosprawnych, co stanowiło 40,35% wszystkich obwodowych komisji wyborczych na terenie gminy miasta Radomia.

W Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

²Dz. U. Nr 21, poz. 112zezm.

upubliczniono również informacje dotyczące komitetów wyborczych, zarejestrowanych kandydatów i list kandydatów w okręgach wyborczych oraz poinformowano o możliwości uzyskiwania informacji telefonicznych nt. wyborów do Sejmu RP i Senatu RP, podając numery telefonów oraz numery pokoi, w których osoby zainteresowane mogły uzyskać wszelkie informacje na ten temat.

Ustalono, że Prezydent Miasta Radomia nie podał do publicznej wiadomości informacji dla wyborców niepełnosprawnych dotyczących warunków dopisania wyborcy niepełnosprawnego do spisu wyborców w obwodzie głosowania, o którym mowa *wart. 27§ 1 Kodeksu wyborczego* oraz o warunkach i formach głosowania. Powyższe informacje nie zostały ponadto zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej ani na tablicy ogłoszeń Urzędu (bądź w inny zwyczajowo przyjęty sposób) pomimo, iż obowiązek upublicznienia tych informacji określony został w art. 37a § 1 pkt 3 i 6 oraz § 4 *Kodeksu wyborczego*

NIK negatywnie ocenia podanie w ww. Obwieszczeniu Prezydenta informacji o tym, że siedziba Obwodowej Komisji Wyborczej (OKW) nr 67 została dostosowana do potrzeb wyborców niepełnosprawnych, podczas gdy w rzeczywistości lokal ten nie spełniał warunków technicznych określonych w przepisach *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2011 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych*¹. Z danych przekazanych przez Dyrektora Publicznego Gimnazjum nr 3 w Radomiu, w którym znajdowała się siedziba OKW nr 67 wynikało, że w tym lokalu będą głosować tylko 2 osoby niepełnosprawne, którym udzielona zostanie pomoc Komisji (zamontowanie podestu). W ocenie NIK podanie nieprawdziwej informacji mogło wprowadzić w błąd innych potencjalnych wyborców niepełnosprawnych oraz podważyło wiarygodność informacji podanych w Obwieszczeniu Prezydenta w zakresie danych dotyczących dostosowania siedzib OKW do potrzeb osób niepełnosprawnych. 2. NIK stwierdziła tylko jeden przypadek zgłoszenia przez wyborcę zamiaru głosowania korespondencyjnego. Wobec niezłączenia do zgłoszenia kopii aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, o którym mowa w

³ Zgodnie z art. 15a ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 113 ze zm.) „*do dnia 31 grudnia 2014 r. co najmniej 1/5 lokali obwodowych komisji wyborczych na terenie każdej gminy powinna być dostosowana do potrzeb wyborców niepełnosprawnych*”.

¹ Dz. U. Nr 158, poz. 938-dalej *rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2011 r.*

art. 61c § 3 *Kodeksu wyborczego*, pismem z 17 sierpnia 2011 r. wyborca został wezwany do uzupełnienia zgłoszenia w terminie 3 dni - zgodnie z art. 61d § 1 *Kodeksu wyborczego*.

Wezwanie, dwukrotnie awizowane, nie zostało podjęte przez wyborcę i korespondencja powróciła do *Urzędu* 5 września 2011 r. Jednakże dopiero w trakcie kontroli NIK, 4 października 2011 r., tj. 29 dni po powzięciu informacji o nieodebraniu przez wyborcę ww. wezwania, Urząd wystosował informację o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpatrzenia, co stanowiło naruszenie art. 61d § 2 w zw. z art. 57 § 2 i 3 *Kodeksu wyborczego*, zgodnie z którym w przypadku, gdy zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego nie zostanie uzupełnione w terminie, o fakcie pozostawienia zgłoszenia bez rozpoznania wraz z uzasadnieniem należy poinformować niezwłocznie zgłaszającego.

NIK pozytywnie ocenia realizację zgłoszenia przez wyborcę niepełnosprawnego zamiaru głosowania przy użyciu nakładek na karty do głosowania sporządzonych w alfabecie Braille'a. Podjęte przez Urząd działania były zgodne z art. 40 a *Kodeksu wyborczego*.

Pozytywnie również NIK ocenia działania Urzędu związane z realizacją wniosków o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania. Pełnomocnictwa zostały sporządzone na podstawie wniosków złożonych w ustawowym terminie oraz zawierających dane określone w art. 56 § 2 i 3 *Kodeksu wyborczego*. Pełnomocnicy spełniali wymogi określone w art. 55 *Kodeksu wyborczego*.

3. Przeprowadzone w trakcie kontroli NIK oględziny trzech lokali obwodowych komisji wyborczych pod kątem przystosowania ich do potrzeb wyborców niepełnosprawnych, w zakresie określonym w przepisach *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2011 r.* wykazały, że stan techniczny budynków, w których znajdowały się przedmiotowe lokale, jak również urządzenie lokali (rozmieszczenie urn, miejsc do głosowania oraz wydawania kart do głosowania) zapewniały dogodne warunki ruchu wyborcom niepełnosprawnym.

Kontrola wykazała jednak, że:

- drzwi do budynku, w którym znajdował się lokal OKW nr 76 posiadały próg o wysokości 3 cm, podczas gdy zgodnie z § 2 ust. 2 pkt 3 ww. *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 29 lipca 2011 r.* drzwi nie powinny mieć progu wyższego niż 5 mm;
- w dwóch przypadkach (OKW nr 76 i OKW nr 109) krawędzie 2-stopniowych schodów prowadzących do budynków nie wyróżniały się kolorem kontrastującym z kolorem posadzki, o czym mowa w § 2 ust. 4 ww. *rozporządzenia*;

- w lokalu OKW nr 35 brakowało stolika o wysokości 1,1 m, o której mowa w § 4 ust. 2 *rozporządzenia*;

- w lokalu OKW nr 76 brakowało dodatkowego oświetlenia skierowanego bezpośrednio na miejsce, w którym miała być wypełniana karta do głosowania, o którym mowa w § 3 pkt 4 *rozporządzenia*.

Zgodnie z oświadczeniem Zastępcy Kierownika Biura Administracyjno-Gospodarczego Urzędu, ww. braki miały zostać zlikwidowane w dniu wyborów poprzez:

- nałożenie drewnianej nakładki na próg o wysokości 3 cm;
- naklejenie żółto-czarnej taśmy o właściwościach antypoślizgowych;
- dostosowanie stolika do wymaganej wysokości 1,1 m;
- doposażenie lokalu w lampy biurkowe.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Podawanie do publicznej wiadomości wyborców niepełnosprawnych informacji, o których mowa w art. 37a *Kodeksu wyborczego* oraz o warunkach i formach głosowania przysługujących wyborcom niepełnosprawnym.
- 2) Prawidłowe wskazywanie w obwieszczeniach informacji dot. lokali wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych.
- 3) Niezwłoczne informowanie wyborców o pozostawieniu zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego bez rozpatrzenia w przypadkach, o których mowa w art. 61d § 2 w zw. z art. 57 § 2 i 3 *Kodeksu wyborczego*.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Prezydenta o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.